

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četrt \$1.75.
Za Evropo, celo leto \$8.00; pol leta \$4.00; za četrt leta \$2.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pokiljavke naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 13, Tue., Jan. 17th, 1933

Kaj misli Alfred Smith

"Če hočete imeti dobro in natančno sliko oduševstva je potrebno, da primerjate mero obresti, za katere posojuje Federalna Rekonstrukcijska Komisija posameznim državam in mestom denar za javna dela, in če primerjate obresti, katere plačuje zvezna vlada na svoje zadolžnice. Ni še dolgo tega, ko je zvezna zakladnica razpisala ponudbo, da bi si rada posodila denar. Zvezna zakladnica je pri tem posojilo obljubila, da plača tri četrtnine enega odstotka — obresti. In kljub temu, je dobila zvezna vlada desetkrat toliko ponudb, kot jih je pričakovala. Ob istem času so se prodajali zvezni bonodi po 2 in pol procenta obresti, kar je tudi nezaslišano nizka cena.

"In v istem času pa, ko zvezna vlada ne plačuje takorekoč skoro nobenih obresti za svoje zadolžnosti, pa posojuje Zvezna Rekonstrukcijska Komisija ljudski denar na šest procentov obresti ali še na večje obresti, in to državam in mestom, ki rabijo ta denar, da podpirajo svoje brezposelne, da gradijo javne ceste in poslopja in tako vzdržujejo one, ki so brez vsakih sredstev. To je zvezna Rekonstrukcijska Komisija, ki posluje pod republikanskim vodstvom po načrtih Herbert Hooverja.

"Namen Zvezne Rekonstrukcijske Finančne Korporacije je dajati posojila, da se dobi delo za stotisoče onih, ki so že dolgo časa brez dela, namen je, ustvariti nova dela, likvidirati kredit in ustvariti novo gospodarsko živahnost v deželi. Očividno je, da se nahaja v deželi več kot preveč denarja, in ta denar bi njega lastniki radi investirali v solidna podjetja, toda očividno je tudi, da vodstvo Rekonstrukcijske Finančne Korporacije gleda, da pride kolikor mogoče malo njenega, vladnega, denarja v javnost v od pomoč brezposelnim na ta ali oni način.

"In čimprej se bo povzročilo, da se popolnoma pregledajo in spremenijo pravila in navodila, po katerih posluje zvezna Rekonstrukcijska Finančna Korporacija, toliko boljše bo za vso deželo in brezposelne. Kako republikanci gospodarijo z narodnim denarjem, je od sile in presega vse meje dostojnosti. Današnji direktorji omenjene korporacije so popolnoma negirali namene onih, ki so dotično postavili v javnost in poslujejo v popolnoma nasprotnem duhu. Hoover je poslovanje te komisije tako začrtal in uredil, da služi njeno delo sebičnim in nekoristnim interesom, dočim povprečni Amerikanec nima od te komisije dosedaj nobenih ugodnosti.

"Moderno in času primerno je, da omenimo na tem mestu tudi tehnokracijo. Povedal sem že v prvi številki, da je naš časopis odprt za vsakovrstne razprave. Karkoli se čita v našem listu ni potrebno, da je uredništvo istega prepričanja, izven uredniških člankov. Raditega lahko omenim nekaj vrstic glede tehnokracije, o kateri se zadnje čase toliko govori, da zvedo moji prijatelji, kaj mislim o tem.

"Od časa do časa se pojavijo osebe, ki trdijo, da imajo nov sistem, ki bo popolnoma spremenil našo vlado in naš način življenja. Ko se pa prvotno razburjenje nekoliko poleže, tedaj doženemo, da so spremembe le stopnjevanje in zavedamo se kmalu, da smo vzeli nove besede za nove principe.

"Teorija tehnokratov obstoji v tem, ko trdijo, da smo mi tako hitro upeljali nove stroje za izdelavo materiala, da delo dnevno zginja za človeške roke, katere nadomestujejo stroji. Nadalje trdijo tehnokrati, da proizvajamo mnogo več kot pa more narod sploh uporabiti. Tehnokrati trdijo, da moramo dobiti vlado znanstvenikov in inženirjev, ki bodo znali natančno izračunati, koliko se sme proizvajati tako, da bo vsakdo imel vsega dovolj, in da se ne bo preveč blaga produciralo, tako da bo sleherni imel vse mogoče razkošnosti, ne da bi mu bilo treba delati več kot tri ali štiri dni v tednu. Da pa to dosežemo, moramo uničiti sedanji sistem cen in profita in določiti nov sistem za plačo ali nagrado za delo. Kakšna bo ta nagrada za delo, tehnokrati niso edini med seboj, na vsak način pa bo precej različen od onega, ki so ga upeljali v sovjetski Rusiji. Radi bogastva ameriške zemlje in naravnih virov ter geografske lege, ki jo ima Severna Amerika, je ta dežela izmed vseh drugih najbolj pripravnna, da se začne s preskušnja tehnokracije. Mislim, da sem dovolj natančno povedal, kaj je tehnokracija.

D O P I S I

Cleveland, O. — Ne vem zakaj ste me izvolili v direktorij SDD na Prince Ave., morda zato, da bom imel še več za pisat v Ameriški Domovini. Saj sem že brez tega vedno v listu. Toda ker me tako upoštevate, da moram biti med vami, se vam prav lepo zahvalim. Dolga je pot od mojega stanovanja, pa do S. D. D., toda cenjeni rojaki in rojakinje, moja pot bo od sedaj napol krajša, ne v primeri razdalje, ampak v primeri reklame, za zboljšanje razmer in medsebojnega prijateljstva, ker danes smo eden drugega potrebni.

Delnarji S. D. D. so izvolili svoj direktorij za leto 1933 in mu dali nalogo, da bo delal vestno in pošteno, v prid naselbine in vseh delničarjev, brez ozira na versko ali politično prepričanje. Upam, da bomo ta naš hram posvetili v hišo prijateljstva. Ako se ne bomo zedinili, bo ta naš hram hiša sovraštva.

Ne morem dosti pomagati z denarnimi sredstvi, toda pomagal pa bom z reklamo potom do

pisov, ki bodo vedno v korist naši dvorani. Vsako dobro delo v korist dvorane, se bo javno bralo. Edina moja misel in želja je, da kadar bo prišla delniška seja leta 1934, in bodo prišle na dnevnici red volitve za novi direktorij, da se bo slišal en glas: stari direktorij naj ostane!

Torej poprimimo vsi skupaj za napredek naše dvorane in cele naselbine. S pozdravom,

Frank Stemberger.

San Francisco, Cal. — Najprej vas vse skupaj prav lepo pozdravljam vam želim vse najboljše v letu 1933. Posebno Jakatu želim, da bi imel mnogo sreče prihodnje leto, ko bo šel zopet na lov v Pennsylvanijo ali pa kam drugam. Zadnjič sem dobil nekaj števil Ameriške Domovine, katere mi je poslal moj prijatelj iz Clevelanda. Bil sem zelo vesel listov in sem najprej prebral Jakatovo kolono, ki mi zelo ugaja. Ko bi le nekaj zaslužil, pa bi se takoj naročil na A. D., pa sem že več kot tri leta brez dela. Bil sem v Clevelandu 25 let, od leta 1905 pa do 1930. Ker sem bil eno leto brez dela, sem se podal na potovanje, brez denarja seveda in pa popolnoma sam, pa tudi angleščine nisem dosti znal. V treh tednih sem bil v San Franciscu. Tukaj sem iskal delo, pa nisem nič dobil, ker je povsod enako z delom. Bil sem tudi v več drugih mestih po Californiji, pa nikjer se mi ni posrečilo dobiti kaj, da bi kaj zaslužil. Potem sem šel v Seattle, Wash. in od tam čez Idaho v Montano in čez North Dakoto v Minnesoto. Bil sem en teden v Minnesoti, potem sem šel doli v Milwaukee, Wis. in od tam čez Chicago in čez Kansas City zopet nazaj v Californijo. Lansko pomlad sem pa še vedno prepotoval, ker sem bil en teden tudi v Clevelandu. Bil sem v 23 državah, pa nikjer nisem nič zaslužil. Tukaj sem sedaj že pet mesecev, pa nisem še nobenega centa zaslužil.

Tukaj je precej naših Slovencev in Hrvatov, ki se dobro razumejo med seboj. Jaz grem bolj malo med nje, ker me je sram prositi podporo in skoro vsi so brez dela. Tukaj je vsak dan več ljudi brez dela, ker prihajajo iz vseh krajev Zed. držav. Svetujem pa nikomur, da bi sem prišel za delom, ker ga še za domače ni. Spomlad se bom podal v Alasko, če bo kak prevoz zastoj, če pa ne, bom šel pa v New York in se bom tam udnjal na kakšnem parniku za v Evropo, tukaj itak ne bo nikdar več kaj prida. Stroji delajo sedaj vse, plača je pa tako sramotno nizka, da ni vredno delat.

Sedaj pa iskreno pozdravljam vse skupaj,

Frank Zajc.

Warren, O. — Vsi delničarji Jugoslovanskega doma v Warren, O. ste vljudno pozivljeni, da se udeležite letne seje, ki se vrši v nedeljo 22. januarja ob dveh popoldne. Na dnevnem redu bo več važnih točk, zato je potrebno, da ste navzoči, da jih odobrite ali pa zavrzete, če se ne strinjate z njimi. Da se ne bo odobrilo kaj, kar bi komu ne ugajalo in povzročilo kritiko, zato je dolžnost vsakega delničarja, da je navzoč, da se stvari dobro pretrese in se o njih debatira. Da se seja ni vršila prej, je vzrok ta, ker ni bilo zadostno število delničarjev navzočih. Apeliram na vse delničarje izven naselbine, da se udeležijo kolikor mogoče polnoštevilno, da bo mogoče z dnevnim redom zaključiti vsem v zadovoljstvo.

Tajnik.

Cleveland (Collinwood), O. — Kakor je že članicam društva Združene Slovenke št. 23 SDZ znano, da se vrši naša redna seja v torek 17. januarja (danes), torej ne v četrtek kot običajno. Seja se vrši to pot v spodnji dvorani S. D. D. Znano vam je, da se bodo pri tej seji čitali letni računi, zatorej je vaša dolžnost, da se iste udeležite v polnem števi-

lu. Gotovo vas bo zanimalo, v kakšnem finančnem stanju se društvo nahaja, če kaj napreduje ali ne.

Po seji se bo pa vršila lepa domača zabava, zatorej se vas članice prav prijazno vabi, da se gotovo udeležite vse, od prve do zadnje. Vsi tisti, ki so bili navzoči pri naši oktoberski zabavi, že vedo, kako imenitni so bili krofi, potice, gnjati in drugo.

Pa tudi zavrtle se bomo, ker je ravno pravi čas, ker je predpust. Zatorej naj ne manjka nobene. Pa ne pozabite pripeljati seboj svojih možikov. Pridite in se prepričajte, da Združene Slovenke se znajo prav izvrstno zabavat.

E. S.

Cleveland (Collinwood), O. — Dovolite, da napišem nekoliko o našem skupnem delovanju pevskih društev v Clevelandu in okolici.

Mr. L. Šeme iz Loraina je pisal o zadnjem koncertu v Lorainu nekako takole: "Četudi nas zemljane obdajajo le megleni, turbinni in nejasni dnevi, vendar se sem in tja včasih razpode oblaki in se prikaže topli sončni žarek..."

Da, ne samo da se prikrađe majhen žarek, sonce posije v vsej svoji krasoti na naša srca, kadar se zberejo skupaj pevski zbori. Toliko pevcev skupaj, kakor nas je bilo v Lorainu, ni bilo že lep čas. In kaj jih je združilo skupaj? Nič drugega kot naša lepa slovenska pesem. Vsi zastopajo eno in isto idejo, vsi goje eno in isto misel in ta je: kako bi lepše in močnejše pokazali svetu, kako lepa in milobe polna je naša mila slovenska pesem.

Da, bil je dan 1. januarja v Lorainu, katerega ne bomo pozabili tako kmalu. Ako se ne motim, bilo je do 200 pevcev in pevk skupaj. Vse veselo, vse dobre volje. Kdo je vse tako lepo združil, ako ne naša pesem. Prav lepa hvala in moja želja je, da se zopet kmalu vidimo na enaki prireditvi.

11. januarja je Mr. A. Grdina kazal slike v Slovenskem domu na Holmes Ave. Med slikami sem videl tudi nastop Glasbene Matice v Ljubljani ob priliki 60 letnice njenega obstanka. Koncert se je vršil na Kongresnem trgu v Ljubljani. Pevski zbori so bili medeni iz vseh slovenskih krajev: iz Beograda, Zagreba, Prage in iz vse Slovenije. Poleg tega je videti na sliki par tisoč poslušalcev iz vseh krajev in vseh slojev. Nekaj veličastnega, nekaj legega, da se človeku kar srce topi veselja, kjer vsak pevec ali pevka lahko reče: Tudi jaz spadam v to družbo, tudi jaz po svojih najboljših močeh pojem naše pesmi.

Akoravno nas loči široko morje, vendar nas pa v duhu veže in združuje naša pesem.

Med opazovanjem omenjenih slik mi je prišlo na misel, kaj je pisal Mr. Šeme pred par tedni, to je o skupnem nastopu vseh pevskih društev v Clevelandu in okolici. Pevci, ali bi ne bilo to nekaj veličastnega? Ako se ne motim, je tukaj v Clevelandu okrog 12 pevskih društev. Ali priredijo kaj skupnega? Nič! Vsak v svojem kotu kljuje. Pevci, mesto da bi se med seboj spoznali, se pa v gotovih slučajih celo sovražijo. Ali to je pevsko? Nikakor ne. Ne vidim nobenega vzroka, zakaj bi ne mogli vsaj enkrat na leto prirediti skupnega koncerta. Ne mislim v dvorani, ampak zunaj v prosti naravi, spomladi, ko vse brsti, pogani in cvete. Ali bi ne bilo to nekaj veličastnega, ako bi nastopili v pevk? Ali bi ne bilo to nekaj podobnega, kar imajo v stari domovini vsako leto?

Čital sem opis koncerta v stari domovini. Dotični piše, da kaj takega ni še slišal. Nastopilo je 2.400 pevcev in pevk. Piše: "Sel sem proti ljubljanskemu gradu in petje se je čulo ko bobnenje močnega vodopada!"

Prepričan sem, da bi tudi tu-

kaj pri nas v Clevelandu bilo nekaj podobnega. Skupnega delovanja je treba. Pevci, zdramimo se! Ako smo vsi za to, da priredimo skupni koncert, sem prepričan, da bo marsikdo rekel, da kaj takega še nistem slišal.

Pustimo prazne izgovore: ako je on poleg, pa jaz ne grem. Pa tudi to se čuje: mi lahko kar sami pojemo, ker naš zbor je boljši kot ta ali oni. Vidite, to ni pevsko, še manj pa bratsko. Vsi imamo eden in isti namen, vsi stremimo za enim in istim ciljem in ta je: lepo petje. Lepoto naših pesmi hočemo pokazati tukaj v tujini. Imamo veliko pesmi, ki ne pridejo do popolne veljave, ako jo poje posamezen zbor. Ako bi jo pa zapelo par sto moči, pomislite razliko. Kakšen vtis bi to napravilo na vse poslušalce.

Vsi se učimo. Niti enega ni med nami, da bi lahko rekel: jaz vse znam. Torej čemu vsak v

KUGA NA KITAJSKI LADJI

Su Kim in Ah Kui sta bila dva mlada Kitajca s province Canton. Kot vsi drugi Kitajci sta bila odgojena v veri, da živita samo za to, da preživljata svoje starše. Nekega večera se snide ta v vaški krčmi, kjer sta hotela pokaditi pipo opija. Ko sta si kot običajno povedala, da uživajo starši najboljše zdravje, sta se pričela pogovarjati o slabih časih, ki so v deželi in kam bo to vse prišlo.

"Res so slabi časi," poseže v razgovor debel Kitajec, ki je udobno sedel na nizki postelji in kadil opij, "in kako naj bo duša vesela, če je pa želodec prazen."

Obema Kitajcema se je zdelo govorjenje tuja modro, zato sta ga prosila, naj jim še kaj pove. In tuje je rad odprl zalogo svoje modrosti in jima začel razkladati, na kak način bi najlože skrbela za svoje starše. Nekje čez morjem stanuje bel rod, ki prideluje v veliki množini tobak in kjer dobro plačajo svojim delavcem.

Su Kim in Ah Kui sta že prej slišala o tej naselbini in sta vedela, da nekatere družine v vasi žive prav udobno od denarja, ki jim ga pošiljajo sinovi, ki so zaposleni na tobačnih plantažah.

Izkazalo se je, da je bil debeluh agent za neko plantažo. Kmalu so se domeni in oba Kitajca sta dobila na roko 35 srebrnih dolarjev, s katerimi sta se prodala z dušo in telesom za delo. Odpravila sta se peš proti Cantonu, kjer sta se vkrcala z mnogimi drugimi na neko napol razbito ladjo. Kot sardine so bili nabiti na ladji.

Ko je ladja odrinila iz pristanišča, so se kmalu začeli pojavljati dogodki. Morska bolezen se je polotila vseh. K temu je pomagalo še slabo ozračje v zaduhlem medkrovu, kjer so bili siromaki stisnjeni skupaj. Četrtri dan pa so se počutili nekoliko boljše in nekateri so celo začeli jesti ribe in riž, običajna hrana na ladji. Samo dva moška sta ležala nepremično na tleh. Bila sta tako slaba, da se nista mogla držati pokonci.

Te kitajske špelunke se navadno ustavljajo na kakih samotnih krajih, da nalože drva za kurjavo. Na prvi taki postaji so poslali na suho oba bolnika. Sprva sta bila vesela, da sta prišla z ladje na celino, toda kmalu sta uvidela, da bosta na zapuščenem otoku prepuščena sama sebi, torej jima preti počasna, a gotova smrt. Zato sta pričela obupno prositi, naj ju zopet vzame na ladjo. Toda nikdo se ju ni usmilil in tudi izmed potnikov se nihče ni potegnil zanj, ker vsak se pač boji bolezni na ladji.

Ladja je kmalu zavozila v vroč pas in pričelo se je nezno trpljenje. Ljudje so trpeli silno žejo in kapetan je bil prisiljen odpeljati drugi sod pitne vode. Štem je pa tudi prišla katastrofa. Še isti večer sta obolela dva potnika in sta umrla tako hitro, da niso mogli postopati z njima na tak način, kot s prvima dvema bolnikoma. Mornarji so ju vrgli

v svojem kotu brskati, ker preteklost je pokazala, da na ta način ne pridemo nikamor.

Torej pevski zbori, na plan! Oglasite se kaj je vaše mnenje o tem. Združimo se vsaj enkrat na leto. Pokažimo se tukaj v tujini, da nam je ljuba in sveta naša pesem.

Katero pevsko društvo je za to, da skupno nastopimo, naj se priglasi na Mr. L. Šeme, 3118 Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Torej pevška društva, na plan, pokažimo, da smo v resnici pevci. Zabavali se bomo, kot smo se v Lorainu na 1. januarja. Krasno je bilo in prepričan sem, ako bi bili navzoči tudi pevci drugih zborov, bi bili vsi istega mnjenja, kot sem jaz: priredimo koncert, koncert kakršnega še ni bilo v Ameriki.

Pevski pozdrav, za društvo Ilirija:

Martin Rakar.

VARUJTE SE PREHLADA
in svažnih človeštva: pljuca, cel. Ne prehladite se in glejte, da boste imeli črvene v redu a tem, da jemljete redno
Trinerjevo Grenko Vino

Oblasti niso preiskovale slučaja nadalje, ker bi se pač ne moglo dokazati, če je bil kdo vržen v morje živ, ali je bil že mrtev. Gotovo ne bi hotel v tem oziru nihče pričati in Kitajci sploh ne cenijo toliko človeško življenja kot ga mi.

STOTI ROJSTNI DAN ING. EIFFLA

Francozi obhajajo te dni stoletnico rojstva zgraditelja Eifflovega stolpa v Parizu, inženirja Eiffla. Od svoje zgraditve v letu 1889 do danes se Eifflov stolp z uspehom drži in se uspešno bori s kritikami, ki jih od vseh začetkov ne manjka ter kljubuje vsem vremenskim neprilikam. Stolp meri v višino natančno 300 m in 5 cm. Do zgraditve najnovejšega ameriškega nebotačnika je bil najvišja zgradba na svetu. Še danes pomeni privlačnost za vsakega tujca, ki pride v Pariz. V finančnem pogledu pomeni Eifflov stolp popoln uspeh od vsega začetka.

Gradnja stolpa je veljala 9 milijonov frankov, ki so jih vnovčili že v prvih šestih mesecih potem, ko je bil stolp izročen javnemu prometu. Odtlej prinaša stolp delniški družbi, ki ga ima v zakupu, lepe obresti. Vsako leto si ogleda stolp približno 600.000 oseb. Odkar je zgrajen, je vrgel samo na vstopnini nad 26 milijonov frankov. Vstopnina pa ni edini vir dohodkov. Lepe dobičke imajo tudi zakupniki restavracij in kavnarn ter drugih objektov na stolpu. Stolp pa predstavlja za Parizane tudi lep kosček kruha, saj stalno zaposluje več sto delavcev. Vsako leto ga n. pr. preplekajo od vrha do tal. Stolp pa je ljudem tudi v pogubo, kajti doslej je z njega skočilo 111 samomorilcev. Raz stolp sveti poldrug milijon žarnic, ki jih prižgo seveda le ob slavnostnih prilikah.

ODTISI "PRSTOV" ZA PSE

Vsi vemo, kako koristna se je poazala iznajdba odtisov prstov v kriminalisti. Sedaj so pa začeli s to idejo tudi pri psih, da jih na ta način lažje lastniki spoznajo. Morda si bo kdo mislil, da je to nepotrebno, ker je gotov, da bo svojega psa spoznal izmed sto drugih. Toda nešteto je bilo že slučajev, ko je prišla zadeva pred sodišče, ker sta si dve osebi lastništvo psa in je moral odločevati sodnik. Zato so začeli zlasti pri polnokrvnih psih jemati odtise tac, ker dokazalo se je, da niti dva psa nista dala enakih odtisov. Kdor vzame od svojega pasjega prijatelja odtis njegove tace, bo lahko vsak čas dokazal, da je ta pes res njegov.

Odtise napravijo na ta način, da najprej umijejo psu tace z alkoholom ali bencinom. Potem se namaže na tace črnilo in olje in pritisne na to kos belega papirja. Na papirju se pokažejo črne pike, med katerimi so bele črte. Vsak pes ima različno število tek pikic in različno dolžino belih črt, zato je vsaka zmeta nemogoča.

ČRNA KUGA

Najgrozovitejša epidemija, ki je še kdaj razsajala po svetu, je bila takozvana črna kuga, ki je morila ljudi v 14. stoletju v Aziji, Evropi in Severni Afriki. Takrat je za to kugo umrlo 67.000.000 ljudi in nekatere dežele so takrat izgubile polovico svojega prebivalstva.

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE!

CONAN DOYLE:

Dolina strahu in groze

Ko si je McMurdo dobro ogledal tega moža, si je utrl s komolci pot k bari skozi množico ljudi, ki so uslužno dvorili vsemogočnemu bosu, mu vneto pritrjevali ter se laskavo smejali vsaki, še tako neznatni in nezmiselnemu njegovemu šali ali dovtipu. Oči mladega tujca so brez strahu vzdržale pogled strahovitatega bosa, ki je uprl vanj svoje črne oči.

"Well, mladi mož, vas pa menda še nisem videl v teh krajih," je rekel oblastno McGinty.

"Prav sodite: tukaj me ni bilo še, Mr. McGinty."

"Tak novinec pa tudi niste, da ne bi znali nazvati gentlemana ž njegovim pravim naslovom."

"Mladi mož, Mr. McGinty je občinski svetovalec, ako še tega ne veste," se je oglašil nekdo iz skupine trabantov, ki so stali okoli bosa.

"Žal mi je, gospod svetovalec. Veste, tu okoli sem še dokaj neznan. Toda bilo mu je nasvetovano, naj se pri vas zglašim."

"Tako? Nu, zdaj ste tukaj. Tak kaj si mislite o meni?"

"Well, za izreči sodbo, je še nekoliko zgodaj. Ako je vaše srce tako veliko kakor je vaše telo, in vaša duša tako lepa kakor vaš obraz, potem sem popolnoma zadovoljen z vami," je odgovoril McMurdo.

"By Gar! Vidi se vam, da imate v ustih irski jezik," je vzkliknil salunar, ki ni bil še sam s sabo na jasnem, naj se mu smeji, ali naj se jezi njegovi predrznosti. "Torej moja zunanost vam je še dokaj všeč, pravite?"

"Kako pak," je odvrnil McMurdo.

"In pravite, da vam je bilo naročeno, da me obiščete?"

"Da."

"In kdo vam je to naročil?"

"Brat Scanlan, član društva št. 341, iz Vermise. Torej dovolite, da pijem na vaše zdravje in na najino boljše spoznanje in prijateljstvo." Ob teh besedah je dvignil kozarec k ustom ter na svoj poseben način iztegnil in skrčil mezinček, ko je pil.

McGinty ki ga je ostro opazoval, je dvignil svoje košate obrvi. "O, tak je tako?" je rekel. "Če je tako, pa moram v to stvar nekoliko natančneje pogledati, mister —"

"McMurdo."

"Nekoliko natančneje, sem rekel, Mr. McMurdo, kajti mi ne verjamemo tujcem kar na prvi pogled. Stopite za trenotek z menoj."

Za baro je bila mala soba, ob katere steni so stali sodi. McGinty je skrbno zaprl vrata za seboj, nato pa je sel na sod, pričel vleči na svoji smodki ter opazovati svojega gosta. Nekaj minut je tako molče sedel. McMurdo je smehljaje stal pred njim, držeč desnico v žepu svojega suknjica, z levico pa se je opiral na pokonci stoječ sod. Nenadoma pa je McGinty segel v žep ter potegnil iz njega majhen revolver.

"Ali vidite to-le igračo?" je rekel. "Ako bi vedel, da mislite z nami igrati nepošteno igro, bi z vami kar na kratko opravil."

"Hm, to je čudna dobrodošlica," je odvrnil McMurdo dostojanstveno. "Čudna dobrodošlica telesnega mojstra in predsednika društva Svobodnih mož, ki jo da tujem bratu."

"Da ste res brat, to boste morali šele dokazati," je rekel McGinty, "in Bog naj vam bo milosten, če tega ne morete! Pri katerem društvu ste bili sprejeti?"

"Društvo št. 29, Chicago."

"Kdaj?"

"Dne 24. jdnija, 1872."

"Kdo je bil telesni mojster?"

"James H. Scott."

"Kdo je organizator vašega okraja?"

"Bartholomew Wilson."

"Hm! Zdi se, da preizkušnjo dobro prestajate. Kaj pa delate tukaj?"

"Delam, kakor delate vi, samo da moje delo ni toliko vredno."

"Svoje odgovore imate naglo pripravljene."

"Da, zmerom sem bil nagel v besedah."

"Ali ste tudi v dejanjih tako nagli?"

"Tako pravijo oni, ki me poznajo."

"Well, glede tega vas bomo morda prej preizkusili kakor si mislite. Ali ste čuli, kaj o našem društvu?"

"Hm, čul sem le toliko, da mora biti res mož, ki hoče postati brat."

"Tako je, Mr. McMurdo. Zakaj ste odšli iz Chicaga?"

"Proklet naj bom, če vam to povem!"

McGinty je široko odprl oči: ni bil vajen, da bi se mu tako odgovarjalo, toda prav to ga je zabavalo. "Zakaj mi nočete povedati?"

"Zato, ker brat bratu ne sme lagati."

"Torej je resnica potemtakem pregrozna, da bi se jo moglo povedati?"

"Mislite si, kar si hočete."

"Vidite, mister! Menda ne boste pričakovali, da bi jaz, kot telesni mojster sprejel v društvo brata, za čigar preteklost ne morem jamčiti."

McMurdo ga je začuden in nekako zbegano pogledal, nato pa je vzel iz notranjega žepa svojega suknjica umazan izrezek iz nekega časopisa.

"Menim, da vi niste tiste sorte, ki bi izdali človeka," je rekel.

"Če si mislite kaj takega o meni, tedaj vas udarim po obrazu!" je rekel McGinty razgret.

"Prav pravite, svetovalec," je rekel McMurdo. "Prosim vas oproščenja. Rekel sem, ne da bi premislil. Hm, saj vem, da sem varen v vaših rokah. Preberite ta-le izrezek."

McGinty je pričel brati poročilo na izrezku, v katerem je bil govor o umoru nekega gotovega Jonasa Pinta, ki je bil ustreljen na Silvestrov večer leta 1874 v Lake salunu, na Market Streetu v Chicagu.

"Vaše delo?" je vprašal McGinty, ko mu je vrnil izrezek.

McMurdo je prikimal.

"In zakaj ste ga ustrelili?"

"Stricu Samu sem pomagal delati dolarje. Ta mož, Pinto, je imel spraviti denar v cirkulacijo. Zmenila sva se, da bova delala pol in pol. Toda on me je hotel goljufati, zato sem ga ustrelil, nato pa naglo otresel prah s svojih čevljev ter jo ubral v deželo premogovnih okrožij."

"In zakaj baš v premogovna okrožja?"

"Ker sem čital v časopisu, da v teh krajih ljudje niso posebno natančni, kar se tiče takih stvari."

McGinty se je zasmeljal. "Hm, najprej ste postali ponarejevalci denarja, potem morilec, potem pa pridete v te kraje ter mislite, da boste tukaj dobrodošli..."

"Da, tako nekako sem si mislil," je odvrnil McMurdo.

"Nu, zdi se mi, da boste še daleč prišli. Kaj pa tisto glede dolarjev, ali jih znate še delati?"

McMurdo je segel v žep ter potegnil iz njega kakega pol du-cata dolarjev. "Vidite, ti-le ni-

so bili vlti v vladni livarno," je rekel.

"Česa ne poveste!" je rekel zavzet McGinty, opazujoč denar, ki je ležal na njegovi veliki roki, ki je bila črna in kosmata kakor roka gorile. "Pri moji veri, če se ne motim, boste vi brat, ki se ga bo dalo vsestransko porabiti. Mož, kakršen ste vi, prijatelj McMurdo, potrebujemo med nami, kajti včasih se pojavi potreba, ko moramo sami zavzeti inicijativo. Če ne bi delali tako, bi nas kmalu potisnili ob steno oni, ki nas potiskajo."

"Well, mislim, da bom povsod in vselej storil svoj delež."

"Zdi se mi, da imate trdne živce. Niste se ustrašili, ko sem vam pokazal revolver."

"Saj takrat nisem bil jaz v nevarnosti, torej čemu naj bi se ustrašil?"

"Tak kdo pa je bil v nevarnosti, če ne vi?"

"V nevarnosti ste bili vi, svetovalec." Ob teh besedah je potegnil McMurdo iz zunanjega žepa svojega suknjica napet revolver. "Ves čas sem držal revolver v žepu, naperjen proti vam. Menim, da bi bil moj ster prav tako nagel kakor vaš, če ne morda še hitrejši."

"Hudiča!" McGinty je od jeze zardel, nato pa se veselo zakrohotal. "Pri moji veri, vi ste dečko po mojem srcu! Well, tak kaj, hudiča, pa hočete ti? Kaj res ne morem govoriti pet minut z nikomer nemoten?"

Bartender, ki je pravkar vstopil, je bil v zadregi. "Žal mi je, Mr. McGinty, toda Ted Baldwin mi je naročil. Rekel je, da mora nemudoma govoriti z vami."

Vsako nadaljnje pojasnjevanje je bilo nepotrebno, kajti v tem trenutku se je pojavil za bartenderjem Ted Baldwin, ki je potisnil bartenderja iz sobe ter zaprl vrata za njim.

"Tak tako," je rekel ter divje pogledal McMurda, "torej ste prišli sem pred menoj? Z vami imam govoriti nekaj besed, Mr. McGinty, zaradi tega človeka."

"Tak povej takoj na mestu, kar imaš povedati!"

"Povedal vam bom, kadar se bo meni zdelo."

"Tako," je rekel McGinty ter vstal s sode, na katerim je dolejš sedel. "Tukaj-le imamo novega brata, Baldwin, in ne gre, da bi ga pozdravljali na tak način. Daj mu roko, prijatelj, in

se spravi z njim!"

"Nikdar!" je vzkliknil Baldwin jezo.

"Ponudil sem mu že pošten boj, ako misli, da sem mu delal krivico," je rekel McMurdo. "Toda boja ni hotel sprejeti, zato prepuščam zdaj vam, Mr. Ginty, da vi stvar razsodite, kakor gre telesnemu mojstru."

"Tak kaj pa je?"

"Neka mlada ženska. Toda ona je svobodna, da lahko odloči, kakor ji je drago."

"Menite?" je izbruhnil Baldwin.

"Med društvenimi brati lahko rečem, da je res tako," je rekel bos.

"Tak tako vi odločate, ali ne?"

"Da, tako jaz odločam, Ted Baldwin," je rekel McGinty s poudarkom. "Ali si morda tisti, ki bi presojal, da-li je moja odločitev prava ali ne?"

"Torej vi boste zavrgli človeka, ki vam je stal ob strani pet let, na ljubo tujcu, katerega niste še nikoli v življenju videli? Nikar ne mislite, da ste za vse večne čase telesni mojster, McGinty, in pri Bogu, ko napočijo prihodnje volitve —"

McGinty je skočil nanj kot tiber. Njegova železna roka ga je zgrabila za vrat, nato pa ga je treščil preko sode. V svoji divji jezi bi prav gotovo izdaval življenje iz njega, da ni skočil McMurdo posredovat.

"Počasi, svetovalec, počasi! Za božjo voljo, tak odnehajte!" je vzkliknil ter ga vlekel preč.

McGinty ga je izpustil, Baldwin pa je, težko sopeč in loveč sapo in tresoč se po vsem telesu, sel na sod, preko katerega ga je McGinty vrgel.

"Dobil si, kar si že več dni iskali," je rekel McGinty. "Kaj morda misliš, da če mene porazite pri prihodnjih volitvah, da se boš ti znašel v mojih čevljih? To bo moralo društvo odločiti, ne ti! Ampak zapomni si, dokler sem jaz bos, ne bo nihče oporekal mojim odlokom!"

"Saj nimam ničesar proti vam," je zamrmral Baldwin ter se prijel za grlo.

"Nu, prav," je vzkliknil McGinty ter se nenadoma zopet udobrovoljil, "zdaj smo spet dobri prijatelji in s tem naj bo konec tega!"

"Vidita," je rekel, ko je natočil troje kozarcev, "pijmo zdaj na zdravje našega društva. Po-

tem ne more in ne sme biti več jeze med nami. Zato te vprašam, Ted Baldwin, kaj je?"

"Oblaki so grozeči," je odvrnil Baldwin.

"Ampak za zmerom se bodo razpršili."

"In na to prišezem."

Može so izpili, nakar se je izvršila ista ceremonija med Baldwinom in McMurdom.

"Tako!" je vzkliknil McGinty ter si pomel roke. "Zdaj je torej konec vsake jeze! Prišli boste pod disciplino društva, ki ima težko roko, kakor brat Baldwin dobro ve, in kar boste tudi vi, McMurdo, proketo naglo izvedeli, ako boste iskali sitnosti!"

"Ne bojte se, tega ne bom storil!" je rekel McMurdo. Nato je ponudil Baldwinu roko. "Res je, da sem nagle jeze, ampak prav tako naglo tudi pozabljam in odpuščam. Menda je moja vroča kri... Toda zdaj ne čutim nobene jeze v srcu."

Baldwin je moral seči v ponudeno roko, kajti oko strašnega bosa je počivalo na njem. Toda njegov obraz je svedočil, da je daleč od vsake sprave.

McGinty ju je potrepal po ramenih: "Ah, saj pravim: te ženske, te ženske! Če pomislim, da je eno in isto krilo prišlo

med dvojico mojih fantov! Kakor ne bi imeli drugih skrbi dovolj, brez žensk! Vi boste sprejeti v društvo št. 341, brat McMurdo. Pri sprejemanju imamo svoje lastne šege in navade, drugačne kakor v Chicagu. V soboto večer je društvena seja, in če pridete na sejo, vas naredimo za vedno svobodnega v Vermisa dolini."

TRETJE POGLAVJE Društvo št. 341, Vermisa

Drugega dne se je McMurdo izselil iz hiše starega Jakoba Shafterja ter se naselil pri vdovi MacNamara, koje hiša je stala na drugem koncu Vermise. Tudi Scanlan, njegov znanec z vlaka, se je preselil v Vermiso in zdaj sta skupaj stanovala. Drugega stanovalca ni bilo; nji-ju gospodinja je bila stara Irka, pri kateri sta imela vso svobodo.

Shafter je dovolil McMurdu, da je slednji lahko prihajal k njemu na hrano, kadar se mu je zljubilo, tako da McMurdu ni bilo treba prekiniti zvez z Et-tie. Nasprotno: te zveze so postale še bolj tesne.

V svojem stanovanju je imel McMurdo dovolj prilike in svobode, da je pripravil svojo malo livarno in modele za vlivanje ponarejenih srebrnikov. Nekaterim njegovim društvenim so-bratom je bilo dovoljeno priti v stanovanje, kjer so si ogledali njegove modele in vedno odnesli tudi nekaj svetlih dolarjev, ki so bili tako izborno ponarejeni, da se jih ni moglo ločiti od pravih. Pokazal jim je sicer svoje modele in nekaj priprave, toda nikoli pa niso videli procesa samega, katerega je skrbno skrival.

(Dalje prihodnjič.)

ZA VAŠO KNJIGO

Ako imate vlogo v THE INTERNATIONAL SAVINGS & LOAN CO., CUSTODIAN, CITY SAVINGS & LOAN CO. ali v kakih drugih posojilnicah, vam damo dolar za dolar za vašo knjigo, ako kupite pohištvo, karpete, peči, postelje, žimnice, peresa, električne pralne stroje, pometače, električne ledenice, radio aparate. Lahko zamenjate vso vlogo ali samo del. Ta ponudba je samo za določen čas. Pokličite Kenmore 4237, ali se oglasite v uradu pri

MR. J. PERUSEK

15815 Corsica Ave., blizu E. 156. ceste
Tri ceste južno od Euclid Beach

Smrt bivšega predsednika Zed. držav Coolidge, je za eno število povečalo vdove bivših predsednikov Zed. držav, ki jih je sedaj šest in katere vidite na sliki.

LETNA INVENTORIJSKA RAZPRODAJA

ki traja samo ta teden

OBLEKE Lot št. 1 Svilene in volnene obleke, ravno tako tudi svileni žumperji po \$1.95	KLOBUKI Vsi klobuki, vključno metalic in klobučevina, po 49c in 89c
Lot št. 2 Našli boste zelo velike vrednosti v tem lotu svil-nih oblek po \$2.95	SPODNJE PERILO Bloomerji, chemise 19c do 95c Svilene srajce \$1.00 Slips 29c do \$1.00 Brassiers 10c
Naša priljubljena znamka Full Fashioned SVILENIH NOGAVIC service in chiffon, dva pa-ra za \$1.00	OTROŠKE KAPICE 19c Seti: kapica in ovratnica 79c
OBLEKE ZA DOJENČKE 29c SWEATER SETI ZA DOJENČKE trije do štiri kosi \$1.39 in več	ŽENSKÉ ROČNE TORBICE svilene in usnjene za 49c NOVE SVILENE BLUZE \$1.29

Obiščite to našo razprodamo, kjer boste kupili fino blago, po skrajno znižanih cenah.

Grdina Shoppe
6111 St. Clair Ave.

THE OLD HOME TOWN Registered U. S. Patent Office By STANLEY

